

Aan

De minister van Financiën van Sint Maarten

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999)4619081

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Contactpersoon
Cluster Sint Maarten

Datum
5 februari 2020

Ons kenmerk
Cft 202000018

Pagina
1/10

Onderwerp

Advies op basis van artikel 11 bij de herziene ontwerpbegroting 2020 Sint Maarten

Telefoonnummer
+5999 4619081

E-mail
info@cft.cw

Uw kenmerk

Bijlage

-

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Geachte heer Irion,

Op 22 januari jl. heeft het Cft een herziene ontwerpbegroting 2020 (hierna: begroting) van Sint Maarten ontvangen, met het verzoek daarop te adviseren op basis van artikel 11 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Rft). Hierbij ontvangt u het gevraagde advies. De begroting die u bij de Staten indient, dient conform artikel 11 lid 2 van de Rft vergezeld te gaan van dit advies inclusief een toelichting in hoeverre en op welke wijze er rekening is gehouden met dit advies.

Het Cft heeft op 1 oktober 2019 een advies uitgebracht¹ bij de eerste ontwerpbegroting. Aangezien deze ontwerpbegroting een tekort vertoonde, heeft de minister van Financiën van Sint Maarten per brief van 22 oktober 2019 aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) een beroep gedaan op artikel 25 van de Rft om af te mogen wijken van de normen zoals genoemd in artikel 15 van de Rft. Voor zover het Cft bekend is er geen beslissing over de toepassing van artikel 25 van de Rft genomen.

Oordeel

De begroting presenteert voor 2020 een tekort van ANG 24,6 miljoen waardoor niet aan artikel 15 lid 1 sub a van de Rft wordt voldaan. Uit de in de begroting opgenomen meerjarenraming blijken begrotingsoverschotten over de periode 2021 tot en met 2023. De kapitaaldienst bevat voorgenomen kapitaaluitgaven van ANG 61,7 miljoen en is sluitend door onder meer een voorgenomen lening van ANG 30,8 miljoen en een bijdrage van ANG 19,5 miljoen uit het wederopbouwfonds. Het Cft merkt op dat de kapitaaluitgaven en -inkomsten in de toelichting afwijken van de begrotingscijfers.

---

¹ Brief kenmerk Cft 201900134

De voorgenomen investeringen op de kapitaaldienst zijn onvoldoende toegelicht, waardoor het Cft een algeheel voorbehoud op de kapitaaldienst maakt. In 2020 dient Sint Maarten een lening van ANG 50 miljoen af te lossen. Het Cft adviseert Sint Maarten zowel de aflossing als de eventuele herfinanciering van de lening in de kapitaaldienst op te nemen. Door de in 2020 voorgenomen leningen zal de schuldquote naar verwachting stijgen van thans 38 naar circa 43 procent². Hoewel de kapitaaldienst voor 2021 in de begroting is opgenomen, is er nog geen sprake van een meerjarenraming waardoor niet wordt voldaan aan artikel 15 lid 1 sub b van de Rft. De rentelastnorm wordt niet overschreden waardoor op dat punt wordt voldaan aan artikel 15 lid 1 sub c van de Rft. Gezien de oplopende schuldquote is het Cft van oordeel dat eventuele toekomstige leningen de vorm van een sinking bond moeten hebben en dat de betreffende aflossingen in de kapitaaldienst opgenomen moeten worden.

In de gewone dienst worden de begrote baten en lasten niet toereikend toegelicht, waardoor niet kan worden vastgesteld of alle te verwachten ontvangsten en uitgaven in de (meerjarige) begroting zijn opgenomen. Hierdoor voldoet de begroting niet aan de criteria van artikel 15 lid 2 sub a en b van de Rft. Diverse cijfermatige overzichten sluiten niet of vertonen discrepanties, waardoor de begroting niet voldoet aan de criteria van artikel 15 lid 2 sub c van de Rft. Het Cft verzoekt Sint Maarten deze cijfers op elkaar te laten aansluiten.

De voor 2020 geraamde belastingbaten nemen met 10,1 procent toe ten opzichte van de verwachte belastingbaten 2019. Deze toename acht het Cft onvoldoende onderbouwd. Ook acht het Cft het niet reëel dat in 2020 dividend van het CBCS voor een bedrag van ANG 3 miljoen zal binnenkomen. Het Cft verzoekt Sint Maarten deze opbrengsten meer behoedzaam te begroten en de lasten dienovereenkomstig bij te stellen.

De lasten in de begroting 2020 zijn ANG 15,1 miljoen hoger dan de verwachte lasten in 2019. Het Cft kan deze toename niet afdoende beoordelen en acht deze stijging van 3,2 procent (zonder een onderbouwde aansluiting) te hoog. Het Cft verzoekt Sint Maarten de toelichting aan te vullen met een eenduidige, consistente en onderbouwde aansluiting tussen de verwachte realisatie in 2019 en de begroting 2020. Het Cft vraagt hierbij specifieke aandacht voor de toelichting en onderbouwing van de personeelskosten.

Gezien het begrotingstekort is het noodzakelijk dat Sint Maarten meer maatregelen neemt om toe te werken naar een begrotingsoverschot. Het Cft acht uitvoering van het plan voor de herstructurering van de belastingdienst in ieder geval noodzakelijk om de belastingbaten te verhogen en in de toekomst begrotingsoverschotten te kunnen behalen. Betreffende de noodzakelijke herziening van het pensioenstelsel voor ambtenaren merkt het Cft op dat de verlaging van de pensioenlasten voor ambtenaren weliswaar met de ingangsdatum van 1 april 2020 in de begroting is verwerkt, maar dat besluitvorming in de Staten nog moet plaatsvinden.

---

² Op basis van een bbp van ANG 2.028 miljoen (outlook CBCS, december 2019)

Het Cft wijst erop dat ook in een eerdere begroting een dergelijk voornemen was opgenomen. Voorts verneemt het Cft graag de plannen met betrekking tot de verhoging van de AOV-leeftijd van 62 naar 65 jaar.

Toelichting

Het Cft is van mening dat de toelichting op de begroting in kwaliteit is afgenomen ten opzichte van de vorige begroting. In de toelichting worden cijfermatige vergelijkingen gemaakt waarbij afwisselend vergeleken wordt met de verwachte realisatie 2019, de vastgestelde begroting 2019 of de 'aangepaste begrotingscijfers voor 2019'. Hierdoor is een goede beoordeling van de in de begroting 2020 opgenomen cijfers voor het Cft niet mogelijk. De in de toelichting opgenomen cijfermatige overzichten sluiten ook niet altijd aan met de begrotingscijfers. Zo sluiten bijvoorbeeld de begrote baten voor 2020 in de meerjarenraming niet aan met de baten in de begroting, sluit de begrote stijging van de lasten in de verzamel- en consolidatiestaat (staat H) niet met de begrote lastenstijging in de toelichting en sluiten de overzichten van de kapitaaluitgaven, -inkomsten en de op te nemen leningen in de toelichting niet aan op de begrotingscijfers. Het Cft verzoekt om de begroting en de toelichting daarop te ontdoen van deze cijfermatige inconsistenties.

Gewone dienst: baten

Sint Maarten begroot ANG 461,5 miljoen aan baten, een stijging van ANG 36,1 miljoen ten opzichte van de baten die blijken uit de prognose voor 2019 zoals die in de toelichting is opgenomen. Dit is een stijging van 8,5 procent ten opzichte van de verwachte realisatie in 2019. Uit de toelichting blijkt dat de raming voor 2020 gebaseerd is op de best mogelijke inschattingen met betrekking tot het economische herstel van Sint Maarten, maar ook dat het verouderde en gebrekkige belastingsysteem het uitvoeren van analyses beperkt. Het Cft is van mening dat hierdoor de controleerbaarheid van de belastingbaten wordt beperkt en dat deze baten daarmee onvoldoende toereikend worden toegelicht.

De baten zijn in de begroting als volgt opgebouwd:

Bedragen in ANG miljoenen	Prognose 2019³	Begroting 2020	Vershil
Belastingen	343,8	378,6	10,1%
Vergunningen	20,9	20,5	-1,9%
Fees en concessies	44,3	48,2	8,8%
Overige baten	16,4	14,2	-13,4%
<i>Totaal</i>	<i>425,4</i>	<i>461,5</i>	<i>8,5%</i>

³ Conform de tabel op pagina 23 in de toelichting op de begroting 2020. Overigens wordt elders in de toelichting verwachte baten van ANG 430 tot 435 miljoen vermeld.

Belastingen

Sint Maarten verwacht dat de begrote belastingbaten in 2020 met ANG 34,8 miljoen oftewel 10,1 procent toenemen ten opzichte van de prognose voor 2019. Deze toename is groter dan de door de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten (CBCS) geprognosticeerde economische groei van 5,5 procent in 2020. Ondanks dat het cruisetoerisme naar verwachting in 2020 lager zal zijn, verwacht Sint Maarten deze groei te realiseren door verder herstel van de economie en door een toename van het verblijfstoerisme en bouwactiviteiten. De stijging van de begrote belastingbaten is echter niet gebaseerd op toereikende analyses en daardoor onvoldoende onderbouwd. Het ligt weliswaar in de rede dat op basis van de verder aantrekkende economie een toename van de belastingbaten is te verwachten, maar het Cft acht de geraamde toename van 10,1 procent in 2020 te aanzienlijk en onvoldoende onderbouwd. Het Cft adviseert Sint Maarten de belastingopbrengsten voor 2020 naar beneden bij te stellen.

De begrote belastingbaten bestaan voornamelijk uit loonbelasting van ANG 152,4 miljoen, omzetbelasting van ANG 142,9 miljoen en winstbelasting van ANG 34,6 miljoen. Uit de cijfers in de toelichting volgt dat in 2020 de begrote omzetbelasting en loonbelasting met respectievelijk 3 en 9 procent stijgen. Het ligt in de rede te veronderstellen dat er een relatie bestaat tussen de werkgelegenheid (loonbelasting) en de verkopen (omzetbelasting). Het Cft constateert dat de stijging van deze belastingsoorten aanzienlijk verschillen en verzoekt Sint Maarten daarom de raming van deze belastingsoorten nogmaals te bezien.

Het Cft merkt op dat de begrote belastingbaten het niveau van 2016, het laatste jaar voor de orkanen van 2017, overstijgt. Verdere verhoging van toekomstige baten zal volgens het Cft, naast economische groei, vooral gezocht moeten worden in het herzien van het belastingstelsel en het verhogen van de compliance. Sint Maarten heeft daarvoor het projectplan voor het herstructureren van de belastingdienst opgesteld. Het Cft acht uitvoering van dit plan, dat in april 2019 in de ministerraad van Sint Maarten is goedgekeurd, absoluut noodzakelijk om in de toekomst begrotingsoverschotten te kunnen behalen.

Fees en concessies

De begrote baten uit hoofde van fees en concessies bestaan uit fees voor banklicenties (ANG 26,0 miljoen), fees voor de aan overheidsbedrijven verleende concessies (ANG 11,8 miljoen), fees van casino's en loterijen (ANG 6 miljoen) en verwachte dividenden (ANG 4,4 miljoen). De begrote dividenden nemen volgens de toelichting met ANG 2,4 miljoen toe door een hoger dividend van de CBCS (ANG 3 miljoen waarvan 1,2 miljoen additioneel ten opzichte van de begroting 2019) en dividend van de haven van Sint Maarten (ANG 1,2 miljoen). Gezien de actuele situatie is het niet reëel te veronderstellen dat de CBCS in 2020 tot uitkering van dividend zal overgaan. Het Cft verzoekt het dividend van CBCS op nul te zetten en dienovereenkomstig de lasten aan te passen en het overig dividend nader te onderbouwen in de toelichting.

Het Cft heeft in het verleden meermaals opgeroepen tot het opstellen van een dividendbeleid voor de overheidsdeelnemingen. In de toelichting geeft Sint Maarten aan dat hieraan momenteel gewerkt wordt. Het Cft is verheugd dat dit ter hand is genomen en ontvangt dit beleid graag zodra het is opgesteld.

Gewone dienst: lasten

De begrote lasten van ANG 486,1 miljoen nemen met ANG 15,1 miljoen toe ten opzichte van de verwachte realisatie in 2019 (ANG 471 miljoen⁴). Het Cft kan deze toename door het ontbreken van een aansluiting en een overzichtelijke toelichting niet afdoende beoordelen en acht deze stijging in de lasten van 3,2 procent daardoor te hoog. Het Cft verzoekt Sint Maarten in de toelichting een eenduidige, consistente en onderbouwde aansluiting op te nemen tussen de verwachte realisatie in 2019 en de begroting 2020 waarbij zowel de besparingen (zoals de herziening ambtenarenpensioenen en het vertrek van de Nederlandse politieondersteuning) als de toenemende lasten op grond van gewijzigd en ongewijzigd beleid zijn opgenomen. Zonder deze opstelling kan het Cft de begrote lasten niet afdoende beoordelen.

Personeelskosten

De begrote personeelskosten van de ministeries nemen in 2020 ten opzichte van de begroting 2019 met ANG 2,7 miljoen toe tot ANG 173,8 miljoen. De begrote personeelskosten inclusief de lasten van de Ongevallen Ziektekostenregeling (OZR), de Staten en de hoge colleges van staat nemen toe met ANG 4,4 miljoen tot ANG 210,6 miljoen in 2020 in vergelijking met de begroting 2019.

De voor 2020 begrote bezoldiging ligt ANG 17,5 miljoen hoger dan de gemiddeld gerealiseerde bezoldiging in de jaren 2015 tot en met 2018. De stijging van de begrote bezoldiging in 2020 ten opzichte van de begroting in 2019 is ANG 4,8 miljoen oftewel 4,2 procent. Uit de toelichting blijkt niet welk deel van de begrote stijging verklaard wordt door salarisverhoging, door toegenomen bezetting of door vacatures. De financiële vertaling van het besluit om het functieboek en de salarisschalen binnen het ministerie van Justitie te herzien kan niet herleid worden uit de toelichting. Het Cft ontvangt daarom graag een verklaring voor de toegenomen bezoldiging waarin de bovengenoemde factoren gespecificeerd worden en adviseert Sint Maarten in de te maken aansluiting nader in te gaan op de (stijging in de) personeelskosten.

Het Cft vraagt aandacht voor discrepanties die in de personeelsbegroting geconstateerd worden en adviseert Sint Maarten dit in de begroting toe te lichten en/of aan te passen. Zo sluit de bezoldiging van alle ministeries niet met staat H en toont het ministerie van Justitie 56 fte's meer dan in de eerste ontwerpbegroting 2020 terwijl het budget voor salarissen en sociale lasten slechts met ANG 0,5 miljoen toeneemt. Het formatieplan gaat volgens de begroting uit van 1.943 fte's terwijl in de eerste versie van de begroting nog werd uitgegaan van een formatieplan van 1.864 fte's en er volgens staat B 1.978 fte's begroot zijn.

---

⁴ Pagina zes van de toelichting op de herziene begroting 2019

Uit de toelichting volgt ook dat de door te belasten personeelskosten met ANG 1,4 miljoen afnemen. Het Cft constateert in staat H echter een verhoging van ANG 1,2 miljoen in deze post.

Sint Maarten is het enige land in het Koninkrijk dat de pensioengerechtigde leeftijd nog niet heeft opgehoogd naar 65 jaar om de oudedagsvoorzieningen structureel betaalbaar te houden. Ondanks dat de conceptwetgeving reeds in oktober 2018 aan de Staten is aangeboden heeft besluitvorming hierover nog niet plaatsgevonden. Bij het begroten van de personeelskosten gaat Sint Maarten wel uit van lagere personeelskosten op grond van de herziening van het pensioenstelsel voor ambtenaren per 1 april 2020. Het Cft acht het onaanvaardbaar dat nog steeds geen invulling is gegeven aan dit onderdeel van de aanwijzing van de Rijksministerraad (RMR) uit 2015 (met als deadline eind 2016). Dit ondanks de financiële noodzaak en de diverse toezeggingen daarover. Ook is niet helder wanneer Sint Maarten de AOV-leeftijd gaat verhogen naar 65 jaar. Het Cft verneemt graag de plannen daartoe.

Overige lasten

Sint Maarten heeft in de begroting kosten geraamd voor de verlenging van het opvangen van gedetineerden in Nederland. Het Cft kan niet vaststellen voor welk bedrag en voor welke periode deze kosten zijn geraamd. Voordat de gevangenen weer door Sint Maarten kunnen worden opgevangen moet de capaciteit van de gevangenis te Point Blanche in principe toereikend zijn. Het Cft vraagt Sint Maarten dit nader te onderbouwen in de toelichting.

Het Cft constateert dat de voor 2020 begrote overheidsbijdrage in de zorgkosten voor de ambtenaren, de OZR, met ANG 1,1 miljoen is verhoogd ten opzichte van de begroting 2019. Het Cft constateert ook dat in het verleden de bijdragen door tegenvallers en nakomende kosten veelal te laag waren met naheffingen tot gevolg. Het Cft plaatst daarom een kanttekening bij de voor 2020 geraamde bijdrage en vraagt Sint Maarten de raming in overeenstemming te brengen met de verwachting mede gebaseerd op de realisatie in voorgaande jaren en deze nader toe te lichten.

Lastenverlagingen

Sint Maarten heeft zich voor 2020 en verdere jaren een taakstellende bezuiniging van 1,5 procent ten opzichte van de in 2019 begrote lasten opgelegd. Hieraan is gevolg gegeven door de in 2019 niet (volledig) benutte begrotingsposten voor 2020 te verlagen. Het Cft constateert dat deze taakstelling vervolgens is gesaldeerd met de inflatiecorrectie (1 procent) en daardoor per saldo 0,5 procent bedraagt. Het is echter noodzakelijk dat verdere maatregelen worden genomen om toe te werken naar een begrotingsoverschot vanaf 2021. Het project dat ten doel had te zorgen voor inkomstenverhogende en kostenbesparende maatregelen is in de tweede helft van 2019 gestart. Uit de toelichting op de begroting volgt echter dat voor 2020 geen effecten worden verwacht.

Het Cft acht het in de huidige situatie van begrotingstekorten niet passend dat het project inkomstenverhogende en kostenbesparende maatregelen niet tot effecten leidt en roept Sint Maarten op om nog in 2020 met het project resultaten te boeken en de begroting dienovereenkomstig aan te passen. Bij het realiseren van kostenbesparingen vraagt het Cft Sint Maarten om gebruik te maken van bestaande regelingen. Het Cft refereert hierbij bijvoorbeeld aan het bij ambtenaren in rekening brengen van een eigen bijdrage in hun zorgkosten.

Meerjarenraming

Uit de meerjarenraming volgt dat voor het eerst in 2021 een begrotingsoverschot wordt verwacht. Het behalen hiervan is volgens het Cft afhankelijk van het economisch herstel en vooral van de effecten van het herstructureren van de belastingdienst. Zonder spoedige uitvoering van het plan voor het herstructureren van de belastingdienst, acht het Cft het behalen van de in de meerjarenraming opgenomen belastingbaten niet realistisch.

Het Cft constateert dat de berekening van de lasten voor het jaar 2020 in de meerjarenraming niet consistent is met eerdere cijfermatige overzichten en adviseert dit aan te passen.

Kapitaaldienst

Sint Maarten heeft zijn kapitaaluitgaven volgens de toelichting begroot op ANG 61,7 miljoen. De kapitaaluitgaven worden volledig gedekt door de begrote inkomsten op de kapitaaldienst. De voorgenomen kapitaaluitgaven bestaan onder meer uit:

- ANG 18,5 miljoen voor de projecten 'verbeteren financieel beheer' en 'herstructurering belastingdienst';
- ANG 8,9 miljoen voor aflossingen op door Nederland verstrekte leningen;
- ANG 5,3 miljoen aan te verstrekken leningen (studiefinancieringen);
- ANG 4 miljoen voor een nieuw gebouw voor de Meteorologische Dienst Sint Maarten en de luchtvaart autoriteit.

De onderbouwing van de voorgenomen uitgaven op de kapitaaldienst is te summier om deze te kunnen toetsen aan de definitie voor 'non-financial assets' (SNA criteria), een vereiste volgens de Rft. Zonder toereikende toelichting is het Cft genoodzaakt het voorbehoud op de kapitaaldienst te handhaven. Het Cft adviseert u derhalve om bij een eventueel leenverzoek de uitgaven op de kapitaaldienst nader toe te lichten.

De inkomsten op de kapitaaldienst bestaan volgens de toelichting onder meer uit een voorgenomen lening van ANG 30,8 miljoen, afschrijvingen van ANG 11 miljoen en een bijdrage vanuit het wederopbouwfonds van ANG 19,5 miljoen. Het Cft merkt op dat de bijdrage vanuit het wederopbouwfonds afhankelijk is van het behalen van beleidsdoelstellingen waardoor het nog onzeker is dat deze middelen als financiering kunnen dienen.

Overigens bedraagt deze eventuele bijdrage vanuit het wederopbouwfonds ANG 27 miljoen in 2020 terwijl op de kapitaaldienst ANG 19,5 miljoen is opgenomen. Sint Maarten houdt hierbij rekening met een voorfinanciering van ANG 7,5 miljoen. Het Cft is onbekend met deze voorfinanciering en verzoekt dit nader toe te lichten.

Het Cft verzoekt Sint Maarten de lijst van kapitaaluitgaven en -inkomsten in de toelichting en de begrotingscijfers op elkaar te laten aansluiten en de afbetaling en eventuele herfinanciering van de lening van ANG 50 miljoen in de kapitaaldienst op te nemen. Gezien de oplopende schuldquote adviseert het Cft herfinanciering in de vorm van een sinking bond. Over de herfinanciering zal uiteindelijk met Nederland overeenstemming moeten zijn.

Sint Maarten geeft in de toelichting aan dat de in 2019 voorgenomen en goedgekeurde investeringen doorschuiven naar 2020. Het Cft gaat er echter vanuit dat Sint Maarten niet de volledige in 2019 voorgenomen investeringen doorschuift naar 2020 maar slechts een aantal in 2019 voorgenomen investeringen heeft opgenomen in de kapitaaldienst 2020. Dit is in overeenstemming met de toelichting van Sint Maarten dat hierdoor rekening wordt gehouden met de eigen (beperkte) uitvoeringscapaciteit.

Leningen, rentelastnorm en schuldquote

In het leningenoverzicht zijn de leningen voor de liquiditeitssteun 2018 derde tranche en de kapitaalinvesteringen 2019 en de lening van de Europese Investeringsbank opgenomen als ware deze ontvangen in 2019. Het Cft stelt vast dat dit niet juist is en verzoekt aanpassing hiervan. Overigens dient voor 2019 de lening voor kapitaalinvesteringen te vervallen aangezien enkele voorgenomen investeringen gedeeltelijk naar de kapitaaldienst van 2020 zijn doorgeschoven. Voor 2020 zijn nieuwe leningen voorgenomen ter dekking van de kapitaalinvesteringen (ANG 30,8 miljoen) en voor liquiditeitssteun 2019 (ANG 50 miljoen). Indien de leningen worden aangetrokken zal de schuldquote stijgen tot circa 43 procent eind 2020⁵ (behoudens overige ontwikkelingen in de collectieve sector). Zowel het IMF als het Cft hebben aangegeven een schuldquote van circa 40 procent over langere termijn geschikt te vinden voor kleine open economieën zoals die van Sint Maarten.

Uit de toelichting blijkt dat er in 2020 een lening van ANG 50 miljoen vervalt, waarbij Sint Maarten ervan uit gaat dat deze lening zal worden geherfinancierd. Het Cft adviseert hierover in overleg te treden met Nederland.

De effectuering van de in de begroting opgenomen leenbehoefte leidt niet tot een overschrijding van de rentelastnorm, waardoor wordt voldaan aan artikel 15 lid 1 sub c van de Rft.

---

⁵ Op basis van een bbp van ANG 2.028 miljoen (Economic Outlook, CBCS, december 2019)

Gezien het begrotingstekort blijft Sint Maarten naar verwachting ook in 2020 afhankelijk van liquiditeitssteun. In de begroting is echter alleen de voorgenomen lening voor liquiditeitssteun 2019 opgenomen die ook in de vastgestelde begroting 2019 was opgenomen. Om voor liquiditeitssteun 2019 in aanmerking te komen is door de RMR een aantal voorwaarden gesteld die toezien op onder meer de detentiecapaciteit, de bezoldiging en emolumenten van de Statenleden, de bekostiging van de inzet van de Nationale politie en hervorming op het terrein van de pensioenen. Hieraan wordt niet voldaan. Het Cft verzoekt Sint Maarten aan te geven wanneer naar verwachting aan deze voorwaarden wordt voldaan.

Aanwijzing

In september 2015 is door de RMR aan het bestuur van Sint Maarten een aanwijzing gegeven. De deadlines van deze aanwijzing zijn inmiddels verstreken. De RMR heeft op 18 april 2019 besloten tot verlenging van de in september 2015 aan Sint Maarten verstrekte aanwijzing. Ten aanzien van de verlenging van deze deadlines dient echter nog definitieve besluitvorming plaats te vinden.

Sint Maarten geeft in de toelichting aan dat het politieke draagvlak voor de herziening van het ambtenarenpensioenstelsel toeneemt. Invoering van het nieuwe pensioenstelsel is voorzien voor 1 april 2020. Tijdige goedkeuring in de Staten is hiervoor echter een voorwaarde. De herziening van het ziektekostenstelsel wordt inmiddels voorzien voor 1 januari 2021. Het Cft stelt vast dat de invoering van deze herziening al vele malen is uitgesteld en dat Sint Maarten er onvoldoende in slaagt om deze kosten te beheersen. Het Cft verneemt graag welke mogelijkheden u ziet om de herziening van het ziektekostenstelsel zo spoedig mogelijk alsnog in te voeren.

Financieel beheer

In meerdere adviezen constateert het Cft weinig tot geen voortgang in de verbetering van het financieel beheer. In oktober 2018 heeft het Cft met Sint Maarten de afspraak gemaakt dat Sint Maarten zal toewerken naar een goedkeurende accountantsverklaring over het jaar 2021. Begin 2019 heeft Sint Maarten een integraal verbeterplan financieel beheer opgesteld, waarbij onder meer de verbeterpunten uit 2016 als basis zijn genomen. Voor het jaar 2020 is voor de uitvoering van dit plan op de kapitaaldienst ANG 7,5 miljoen opgenomen. In de toelichting onderkent Sint Maarten het belang van het vergroten van de kwaliteit van het financieel beheer. Het Cft constateert echter dat de uitvoering van het verbeterplan nog steeds niet is gestart en zal tijdens het aankomende komende collegebezoek in februari deze ontwikkeling nader met u bespreken.

Kenmerk
Cft 202000018
Blad
10/10

Tot slot

Sint Maarten is er voor 2020, net als in de afgelopen jaren, niet in geslaagd tijdig over een vastgestelde begroting te beschikken. Het Cft adviseert Sint Maarten om het begrotingsproces 2020 geen verdere vertraging te laten oplopen teneinde zo spoedig als mogelijk te komen tot een vastgestelde begroting.

Mocht u behoefte hebben aan een toelichting op dit schrijven dan is het Cft graag bereid die te geven.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten

Prof. dr. R.H.J.M. Gradus

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De waarnemend secretaris-generaal van het ministerie van Financiën van Sint Maarten